

Juni 2025

buitenschoolse opvang

Bolderburen

Pedagogisch beleidsplan BSO Bolderburen en andere beleidsstukken

Vestiging Den Dungen De Immenkorf

Datum : Herzien juni 2025

Ontwikkeld door : Buitenschoolse Opvang Bolderburen
Spade 32
5236 PG 's-Hertogenbosch
06-47134142

Inhoud

Inleiding	6
1. BSO Bolderburen	6
2. BSO voor ouders en kinderen	6
3. Directeur	7
I. Algemene uitgangspunten	7
1. Vrijtijdsbesteding	7
2. Groei en bloei	7
3. De basisgroep en leeftijdsindeling	8
5. Verloop middag	11
6. Verlaten van de basisgroep:	11
Belangrijk	11
7. Wanneer wordt uw kind in meer dan één basisgroep geplaatst?	12
8. Uitzonderingsregel op kind-leidster ratio	12
9. Ieder kind een eigen mentor	13
II. De pedagogische uitgangspunten van BSO Bolderburen	15
1. Pedagogisch doel	15
2. De vijf pedagogische uitgangspunten	15
1. Pedagogisch doel	15
2. De vijf pedagogische uitgangspunten	15
1. Fysieke en emotionele veiligheid	16
2. Persoonlijke competentie	16
3. Sociale competentie	17
4. Overdracht van normen en waarden	18
5. Culturele opvoeding	19
III. De dagelijkse praktijk bij BSO Bolderburen	20
1. Algemene werkwijze	20
2. Bso voor jonger en ouder kind	20
3. Werkwijze voorschoolse opvang	20
4. Werkwijze naschoolse opvang	21
4. Wenbeleid	21
5. Vakantie opvang	21
6. Spelen	22
7. Regels	22
8. Toegang ontzeggen	22
9. Zorgkinderen	22
10. Geheimhouding	23
11. Vervoer	23
12. Afnemen van pakketten	23

13.	Bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind	23
14.	Warme overdracht	24
IV.	De inrichting van de ruimte	24
1.	Indeling ruimtes	25
V.	De leiding	25
1.	Opleidingseisen	26
2.	Een positieve grondhouding	26
3.	Een goede organisatie	26
4.	Een goede relatie	26
5.	Samenwerking team	26
6.	Achterwacht regeling	26
VI.	Wettelijke aansprakelijkheid bij BSO Bolderburen	28
1.	Aansprakelijkheid voor kinderen onder de 14 jaar	28
2.	Aansprakelijkheid voor personeel	28
3.	Aansprakelijkheid voor de BSO-organisatie	28
4.	Vervoer	28
5.	Weglopen	29
VII.	Bagage en vaardigheden van de leiding bij BSO Bolderburen	30
1.	Competenties en basisvaardigheden	30
2.	Sollicitaties	30
3.	Zware verantwoordelijkheid	30
4.	Erkend leerbedrijf	31
5.	Anders gekwalificeerde beroepskrachten	32
6.	Samenwerking met Bint	33
VIII.	De oudercommissie	33
	BIJLAGEN	36
	Uitjesprotocol (Activiteiten bij derden)	37
1.	Doel	37
2.	Geldigheidsbereik	37
3.	Doelstelling	37
4.	Vorbereiding	37
5.	Verantwoordelijkheden	40
6.	Algemene opmerkingen	40
	toepassing voor zaken waarvoor BSO Bolderburen aansprakelijk is en dekt geen schade veroorzaakt door de kinderen. Wij raden de ouders aan een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten! Daarnaast dienen de vervoerders een inzittende verzekering te hebben.	40
1.	Doel	41
2.	Geldigheidsbereik	41
3.	Doelstelling	41
4.	Veiligheid en wijze van vervoer	41

5.	Lopen in een groep	41
	Medisch handelen	43
1.	<i>Voorbehouden handelingen</i>	43
2.	<i>Niet-voorbehouden handelingen</i>	44
3.	<i>Medische kwestie in de praktijk</i>	44

“Soms dan word je echt niet goed
van dat je steeds wordt opgevoed
Vader, moeder niet zo zeiken
als ik treurig zit te kijken.
‘k Wil mijn downbui zelf verstouwen
en de reden voor mij houden.
Die bemoeilust ga ik haten
want ik wil met rust gelaten
maar ze drammen zo lang door
dat het pijn doet aan mijn oor.” *

*Hans Dorrestein, De liedjes voor Kinderen

Inleiding

De algemene opzet van BSO Bolderburen.

1. **BSO Bolderburen**

Buitenschoolse opvang Bolderburen is sinds oktober 2000 werkzaam in de buitenschoolse opvang en heeft vijf locaties voor opvang voor kinderen van de basisschool, te weten twee locaties in Sint-Michielsgestel, een in Gemonde en twee in Den Dungen. De naam Bolderburen is ontleend aan de Zweedse kinderboekenreeks “De kinderen van Bolderburen” van Astrid Lindgren. Alle locaties maken deel uit van een educatief cluster. De BSO in Gemonde bevindt zich in kindcentrum Montis, de BSO in Sint Michielsgestel bevindt zich in kindcentrum de Ellips en een BSO in Den Dungen bevindt zich in kindcentrum De Immenkorf. De andere in kindcentrum De Wegwijzer. Onze outdoor BSO bevindt zich in het scoutinggebouw in Sint Michielsgestel.

Het beleidsplan dat nu voor u ligt is van toepassing op onze vestiging in Den Dungen locatie Immenkorf.

De buitenschoolse opvang is toegankelijk voor iedereen, voor kinderen van basisscholen uit de gemeente Sint-Michielsgestel, uit diverse sociale milieus en uit alle lagen van de bevolking. De BSO is geopend op alle schooldagen, in de schoolvakanties en tijdens ADV-dagen, uitgezonderd de dagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar en de vrijdag na Hemelvaart. De BSO is vanaf zeven uur 's morgens. De ophaaltijd van de kinderen is flexibel, de BSO sluit om 19.00 uur.

2. **BSO voor ouders en kinderen**

Bolderburen heeft als doel het aanbieden van kwalitatief goede kinderopvang voor kinderen van 4 tot 13 jaar, meestal omdat hun ouders aan het werk zijn. BSO is van huis uit een faciliteit ten dienste van de arbeidsmarkt. Dat staat de pedagogische betekenis van de BSO niet in de weg. BSO draagt bij aan een positieve ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind staat voorop. Ouders kunnen met een gerust hart aan het werk gaan in de wetenschap, dat hun kind in goede handen is, op een plek waar het zich thuis voelt.

De BSO is bezig met kinderen en wie zich met kinderen bezig houdt, heeft een opvoedkundige taak. De BSO runt een minisamenleving en moet dus net als de school, kinderen leren hoe ze met elkaar horen om te gaan en dat ze respect moeten hebben voor elkaar. Het pedagogisch beleidsplan van stichting BSO Bolderburen geeft richting aan het dagelijkse handelen van de leiding. Het stelt eisen aan de inrichting van de omgeving waarin het kind verkeert. Het regelt de relatie tussen ouders en leiding. De locatieverantwoordelijke en/of pedagogisch coach is de eerst aangewezen persoon om te communiceren over de ontwikkeling en opvoeding van het kind. Gesprekken over het welbevinden van het kind, over de beste aanpak, over opmerkelijk gedrag, typeren de communicatie tussen BSO-leiding en ouders.

3.   *Directeur*

De directeur van BSO Bolderburen is tevens eigenaar. Zij is verantwoordelijk voor de gehele gang van zaken binnen Bolderburen. De personele bezetting en de goede gang van zaken op de vijf locaties, zij maakt en introduceert het beleid, geeft leiding aan de staf en de locatiehoofden en delegeert taken aan de aangestelde verantwoordelijken. Zij onderhoudt het contact met de directie van de basisscholen, gemeente en andere externe organisaties. De directeur mag pedagogische steun verwachten en consultatie vragen van experts die soms het ontwikkelingsproces van zorgkinderen begeleiden, dikwijls in samenwerking met basisscholen en jeugdhulpverlening. Overigens is dit laatste alleen mogelijk, indien de ouders daarmee uitdrukkelijk instemmen.

I. Algemene uitgangspunten

1.   *Vrijtijdsbesteding*

Buitenschoolse opvang wordt door Bolderburen gezien als vrijetijdsbesteding van kinderen en niet als verlengstuk van de school. Ontspanning en vrijheid staan dan ook centraal. Kinderen kunnen die vrije tijd zelf naar wens invullen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een passende sfeer, die een verlengstuk van de huiskamer thuis is. Zij spelen in op de wensen en interesses van de kinderen. Zij zitten niet passief op een stoel, maar bieden activiteiten aan, zowel aan de groep als aan het individuele kind, nu eens puur ontspannend of grappig, dan weer leerzaam. Zij geven ruimte aan het initiatief van kinderen, sluiten zich aan bij wat de kinderen bedenken of sturen hun activiteiten. Met name stimuleren zij dat kinderen op elkaar gericht zijn in plaats van op hun pedagogisch medewerker en dat ze met elkaar spelen. Bolderburen gaat uit van de gedachte, dat kinderen actief hun best doen om het voor ieder gezellig te maken en dat ieder kind daarbij zijn steentje bijdraagt. Een passieve en “consumptieve” afwachter houding zal de leiding trachten om te buigen. Het vele spel- en speelmateriaal van Bolderburen vormen daarbij een uitstekend hulpmiddel.

2.   *Groei en bloei*

Een kind is continu in ontwikkeling. Het is in staat tot verdere ontplooiing en onderweg naar een steeds bredere horizon. Bolderburen werkt mee aan dit groei- en bloeiproces. Dit uitgangspunt vraagt om geschikte condities, waarbij de drie traditionele R's nog steeds goede diensten bewijzen: Rust, Reinheid en Regelmaat. Er moet een rustige, ordelijke en schone ruimte zijn. Orde en rust werken aanstekelijk en vormen de grondslag voor gestructureerd en aandachtig bezig zijn. Daarbij telt niet het resultaat, wel de aandacht en de inzet. Half werk, haastige en slordige activiteiten passen niet in onze pedagogische visie. Speelplekken worden netjes achtergelaten.

Als gouden regel geldt: alles draait om respect. De jeugd zal respectvol met elkaar omgaan en de leiding geeft het goede voorbeeld. Om dat aan te leren, moet een kind zich kunnen verplaatsen in een ander en een ander willen begrijpen of aanvoelen. De zwakkeren worden niet afgeschrikt, de sterkeren voelen zich aangesproken. De pedagogisch medewerkers geven aan ieder kind persoonlijke aandacht. Ze luisteren naar verhalen en nemen er de tijd voor. Pedagogisch medewerkers leven mee met belangrijke gebeurtenissen voor het kind zoals verjaardagen, ziekte in de familie en problemen op school. Ze ondersteunen kinderen die het op een of andere manier moeilijk hebben. Indien nodig wordt met ouders gesproken zodat er consensus bestaat in probleemsignalering en het opvangen daarvan. Van de kinderen en hun ouders vragen wij respect; voor de pedagogisch medewerkers, voor elkaar, voor de materialen. Bolderburen moet een plek zijn waar kinderen graag willen komen, waar ze houvast vinden en zichzelf kunnen zijn, waar ze kunnen groeien in sociale vaardigheden en zelfstandigheid. Groei en bloei van kinderen is het uitgangspunt, respect voor elkaar, goede zorg voor spullen en een positieve uitstraling van BSO Bolderburen waar men hart heeft voor de kinderen.

3. De basisgroep en leeftijdsindeling

BSO Bolderburen in het kindcentrum De Immenkorf verzorgt opvang van kinderen van groep 1 t/3 van de basisschool. De kinderen worden opgevangen in diverse ruimtes op de begane grond.

Ieder kind dat Bolderburen bezoekt wordt in één vaste groep kinderen geplaatst. In deze groep begint het kind de opvangmiddag en drinken ze gezamenlijk hun water en eten ze een cracker, rijstwafel of peperkoek. Na dit startmoment gaan alle kinderen onder begeleiding buiten spelen of naar de speelzaal en wordt er gestart met activiteiten en vrij gespeeld. De jongste kinderen spelen op een deel van de speelplaats wat bestemd is voor de onderbouw en is afgezet met hekken. Alle kinderen dragen buiten een blauw hesje van BSO Bolderburen.

Voor de buitenschoolse opvang wordt deze vaste groep kinderen een 'basisgroep' genoemd.

Er mag tijdelijk afgeweken worden van deze basisgroep maar alleen met schriftelijke toestemming van de ouders kan (extra) opvang tijdelijk in een andere groep dan de basisgroep van het kind plaatsvinden. Op sommigen momenten kiest het locatiehoofd ervoor basisgroepen te hervormen. Bijvoorbeeld omdat er nieuwe kinderen bijkomen. Wanneer deze basisgroepen hervormt worden informeren we ouders per mail.

In het kindcentrum De Immenkorf heeft Bolderburen 3 basisgroepen op maandag en donderdag. Op dinsdag zijn er 2 basisgroepen.

De kinderen uit groep 4 tot en met 8 van basisschool Fonkel (KC Immenkorf) worden opgevangen op de locatie Wegwijzer. Zij lopen onder begeleiding van ped. medewerkers in basisgroepen naar KC Wegwijzer. Pas als een basisgroep compleet is zullen zij vertrekken. De kinderen van groepen 1,2 en 3 blijven op de BSO bij

Fonkel. Alle kinderen dragen tijdens het lopen een blauw hesje en worden alle dagen op een vast afgesproken plek opgehaald in school.

Alleen kinderen waarvan de ouders schriftelijk toestemming hebben gegeven, mogen zelfstandig naar KC Wegwijzer lopen of fietsen. Deze kinderen mogen pas vertrekken nadat zij zich gemeld hebben bij een van de pedagogisch medewerkers die aanwezig zijn op Fonkel. Alle kinderen dragen een blauw hesje wanneer zij zich verplaatsen van Fonkel naar Wegwijzer.

De kinderen van groepen 4 tot en met 8 van basisschool De Wegwijzer lopen zelfstandig in school naar de BSO. De BSO bevindt zich in hetzelfde pand. De kinderen van groepen 1, 2 en 3 worden door pedagogisch medewerkers uit de klassen gehaald. Ieder kind meldt zich bij een ped. medewerker en daarna kunnen ze gaan spelen.

Als de kinderen van basisschool Fonkel gearriveerd zijn bij BSO Wegwijzer gaan alle kinderen naar hun leefruimte toe voor het basisgroep moment. Op dit moment zal nogmaals gecontroleerd worden of alle kinderen aanwezig zijn. Vervolgens kan gestart worden met het tafelmoment. Drinken en het eten van een cracker, peperkoek of eierkoek.

Opvang op maandag, dinsdag en donderdag:

Basisgroep 1 bestaat uit kinderen van groep 1 van de basisschool. Deze groep bestaat uit de nieuwste kinderen. Deze groep start op aan de tafels in de hal bij de kleuterklassen. Basisgroep 2 bestaat uit kinderen van de groepen 1 en 2 en start op in een klaslokaal.. De kinderen van basisgroep 1 en 2 gaan direct na het tafelmoment naar buiten om te spelen op het kleuterplein. Basisgroep 3 bestaat uit kinderen van basisschool groep 3. Deze basisgroep start altijd op in de hal aan de kant van groepen 3.

U kunt meer lezen over de inrichting van de ruimtes in hoofdstuk IV.

Maximale grootte per basisgroep op maandag en donderdag:

- Basisgroep 1 bestaat uit kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 6 jaar (maximaal 21 kinderen) met minimaal 2 ped. medewerkers
- Basisgroep 2 bestaat uit kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 7 (maximaal 11 kinderen) met 1 ped. medewerkers
- Basisgroep 3, kinderen van 6 en 7 jaar (maximaal 20 kinderen) met minimaal 2 ped. medewerkers

Maximale grootte per basisgroep op dinsdag:

- Basisgroep 1 bestaat uit kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 6 jaar (maximaal 21 kinderen) met minimaal 2 ped. medewerkers
- Basisgroep 3, kinderen van 6 en 7 jaar (maximaal 11 kinderen) met 1 ped. medewerker

Op woensdag en vrijdag worden er geen kinderen op De Immenkorf opgevangen. Zij gaan dan naar de Wegwijzer. Een pedagogisch medewerker komt de kinderen op de basisschool ophalen en begeleidt ze naar De Wegwijzer. Alle kinderen dragen tijdens het lopen een blauw hesje van Bolderburen.

Op iedere BSO locatie is een werkwijze die ervoor zorgt dat kinderen en medewerkers weten én ervaren bij welke basisgroep zij horen. Uiteraard krijgen de kinderen de vrijheid om zelf keuzes te maken in het doen van activiteiten. De wijze waarop de basisgroep wordt samengesteld verschilt per locatie. Dit kan bijv. zijn op basis van de leeftijd van de kinderen, of op basis van het tijdstip dat de kinderen uit school komen.

In situaties van een lagere bezetting op de groep kan er voor gekozen worden om (groepjes) kinderen buiten hun vaste basisgroep samen te voegen. In deze samengevoegde groep is er meer keus voor kinderen om samen te spelen en ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd of aan kinderen met dezelfde interesse. Bij de samenvoeging zijn vaste pedagogisch medewerkers aanwezig en is de structuur van de dag gelijk, dus herkenbaar voor uw kind.

BKR op kindcentrumniveau

Met ingang van 1 juli 2024 wordt de BKR berekend op kindercentrumniveau. Met deze berekening wordt het aantal beroepskrachten binnen het kindercentrum gebaseerd op het totaal aantal kinderen en niet meer op het totaal aantal kinderen binnen een basisgroep.

De maximale groeps grootte is per 1 juli 30 kinderen. Per 1 juli 2024 is de groeps grootte ook niet meer afhankelijk van de leeftijden van het kind. Waar het voorheen van belang was dat kinderen tussen de 4 en 6 jaar in een basisgroep zaten met maximaal 20 kinderen en kinderen tussen de 7 en 12 jaar in een basisgroep met maximaal 24 kinderen is dat na 1 juli dus niet meer het geval, iedere basisgroep ongeacht de leeftijd mag 30 kinderen bevatten.

BSO Bolderburen gaat het kind aantal op een groep van maximaal 30 kinderen niet hanteren. Wij zijn van mening dat een groeps grootte met 30 kinderen en twee pedagogisch medewerkers niet bevorderlijk is voor het welbevinden van het kind en van de leiding. Kinderen hebben een lange schooldag achter de rug en een rustige start met een groep van maximaal 24 kinderen is hierbij ons inziens het meest verantwoord. Daarnaast is het van belang dat medewerkers in verbinding blijven met het kind. Bij een groeps grootte van 30 kinderen is dat een extra moeilijke opgave en is de kans groter dat een kind niet voldoende gezien wordt. Bolderburen kiest er daarom voor af te wijken van deze wijziging op de groeps grootte.

Gezien de inrichting van de ruimtes en onze middaginulling blijven wij basisgroepen samenstellen op basis van leeftijd/ klasgenoten/vriendjes en vriendinnetjes. Onze visie is dat kinderen bij leeftijdsgenootjes meestal het beste gedijen en zich het meest veilig voelen. Iedere locatie biedt de mogelijkheid tot ontmoetingen tussen jonge en

oudere kinderen of broertjes en zusjes in de gemeenschappelijke hal tijdens het vrije spel.

Personele bezetting tijdens studiedagen en schoolvakanties

De kinderen van basisschool Fonkel worden tijdens vakanties opgevangen op onze locatie in kindcentrum Wegwijzer, met uitzondering van de zomervakantie. Alle kinderen van alle locaties worden dan opgevangen op onze locatie in Sint Michielsgestel in kindcentrum De Ellips.

Studiedagen zijn ook in kindcentrum Wegwijzer en in enkele gevallen in Sint Michielsgestel bij kindcentrum De Ellips.

5. Verloop middag

De naschoolse opvang start om 14.15 uur. Bij binnenkomst gaan de kinderen eerst handen wassen en gezamenlijk een cracker of peperkoek eten en iets drinken. Tijdens dit moment wordt er afgesproken welke activiteiten ze gaan doen. De pedagogisch medewerkers verzorgen een afwisselend activiteitenaanbod voor alle kinderen. Dit aanbod komt tot stand met inspraak van de kinderen. Iedere week is er een nieuw activiteitenprogramma, waaraan kinderen mogen deelnemen. Er wordt aandacht besteed aan koken, techniek en creativiteit in de breedste zin van het woord. Van theater tot schilderen, klimmen, klauteren en spel.

Natuurlijk spelen we graag en zo veel als mogelijk buiten. Kinderen kunnen voetballen, klimmen en rondrijden op skelters en steppen. Buiten spelen is voor kinderen een belangrijke dagelijkse activiteit. Kinderen krijgen de ruimte om te rennen, zich te verstoppen, te gillen en de wind, temperatuur en regen te voelen.

6. Verlaten van de basisgroep:

Kinderen mogen ten alle tijden de basisgroep verlaten muv drink- en eetmomenten. BSO Bolderburen hanteert een open deuren beleid waarbij de organisatie van activiteiten en de veiligheid gewaarborgd zijn.

In situaties van een lagere bezetting op de groep kan er voor gekozen worden om (groepjes) kinderen buiten hun vaste basisgroep samen te voegen. In deze samengevoegde groep is er meer keus voor kinderen om samen te spelen en ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd of aan kinderen met dezelfde interesse. Bij de samenvoeging zijn vaste pedagogisch medewerkers aanwezig en is de structuur van de dag gelijk, dus herkenbaar voor uw kind.

Belangrijk

Het uitsluitend vervullen van de opvangfunctie is naar de visie van BSO Bolderburen niet voldoende, we willen dat kinderen met plezier naar de BSO komen en zich kunnen ontwikkelen op de snelheid en het niveau dat bij ze past. Kinderen kunnen

zich bij de BSO ontspannen, dingen doen die ze leuk vinden en vooral zelf kiezen welke activiteiten ze willen doen. De nadruk ligt op vrije tijd, waarbij een evenwicht is tussen vrij spelen en georganiseerde activiteiten. Wij stimuleren kinderen aan activiteiten deel te nemen, maar hieraan is geen verplichting verbonden.

Onze pedagogisch medewerkers zijn proactief in het begeleiden van kinderen, in het meespelen maar ook in het stellen van grenzen. Onze medewerkers hebben daarvoor allemaal een pedagogische opleiding genoten en houden middels cursussen en workshops hun pedagogische kennis op peil. De basisgroepen hebben ieder hun vaste pedagogisch medewerkers.

Onze pedagogisch coach coacht het personeel en begeleidt interviews. Iedere medewerker volgt twee keer per jaar een interview training en voert minimaal een tweetal coach gesprekken.

7. Wanneer wordt uw kind in meer dan één basisgroep geplaatst?

- Uw kind kan op verschillende dagen in de week geplaatst zijn op *verschillende locaties*. U wordt hierover geïnformeerd bij de intake. Op woensdag en vrijdag zijn namelijk alleen de locatie Ellips in Sint-Michielsgestel geopend, en locatie Wegwijzer in den Dungen. Iedere locatie heeft zijn eigen basisgroep(en).
- Uw kind kan op verschillende dagen in de week geplaatst zijn in verschillende basisgroepen, *op dezelfde locatie*. Dit is het geval bij een (structureel) lagere bezetting van groepen op een specifieke dag van de week of omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde basisgroep.
Voorbeeld: op een BSO locatie zijn op dinsdag 30 kinderen aanwezig en dus 2 basisgroepen gevormd. Op maandag zijn er 20 kinderen aanwezig. De twee basisgroepen worden op maandag samengevoegd en vormen daarmee op papier een andere basisgroep.
- Bij een incidenteel lagere bezetting van groepen - bijvoorbeeld in vakantieperiodes - of om pedagogische redenen kunnen andere basisgroepen worden gevormd, door het samenvoegen van groepjes kinderen.
- Indien voor een aangevraagde ruildag geen plaats is op de vaste basisgroep van uw kind.
- Indien voor een aangevraagde extra opvangdag geen plaats is op de vaste basisgroep van uw kind.

De wet verplicht ons om u te informeren en schriftelijke toestemming te vragen voor het plaatsen van uw kind in een tweede basisgroep, ook als dat op dezelfde locatie is. Dat kan incidenteel of gedurende een bepaalde periode voorkomen, bijvoorbeeld door het samenvoegen van groepen.

8. Uitzonderingsregel op kind-leidster ratio

Wij volgen het kind-leidster ratio. Hiervan wordt normaliter **niet** afgeweken. Mocht er vanaf geweken worden dan mag dit niet langer zijn dan 30 minuten per dag. Indien zich situaties voordoen waarbij dit wel voorkomt wordt direct gebruik gemaakt van de achterwachtingregeling.

In de Immenkorf worden de kinderen in de hal opgevangen. Deze is ingericht als BSO en is duidelijk afgebakend. We maken ook gebruik van een of twee klaslokalen die grenzen aan de BSO. Daarnaast kunnen we gebruik maken van de speelzaal en de keuken op de eerste verdieping.

Tijdens opvangdagen waarop we tien uur aaneengesloten opvang bieden, mogen we drie uur per dag afwijken van het kind-leidster ratio. Er geldt een maximaal aantal kinderen per pedagogisch medewerker, waarbij bij de beroepskracht-kindratio berekening rekening gehouden wordt met de leeftijd van de kinderen in de groep. Voor de berekening van de BKR maken we gebruik van rekentool beroepskracht-kindratio van het ministerie van SZW.

Gedurende de uren dat minder beroepskrachten worden ingezet moet ten minste de helft van het aantal volgens de BKR benodigde beroepskrachten worden ingezet. De uren die afgeweken worden van de BKR kunnen op de dagen van de week verschillen, maar de afwijkende inzet kan niet per week verschillen.

Bolderburen is geopend van 07.00 tot 18.30 uur. De momenten waarop wij mogen afwijken zal bij de opstart kunnen zijn tussen 08.00 uur en 09.00 uur, tussen 12.00 uur 14.00 uur en tussen 17.00 en 18.00 uur. Het dagritme is alle dagen van de week hetzelfde daarom zullen de tijden waarop afgeweken mag worden iedere dag van de week hetzelfde zijn.

In deze periode van 3 uur zal er extra goed gelet worden op de behoeften van de kinderen. Er worden geen situaties opgezocht waarbij de pedagogisch medewerker(s) de kinderen niet goed kan overzien of in de behoeften kan voorzien. Bijvoorbeeld buiten op het grote schoolplein spelen. Dan kan beter gekozen worden voor de gymzaal. De medewerker(s) zal dus goed overwogen beslissingen moeten nemen die niet in het nadeel van de kinderen zullen werken. Een pedagogisch medewerker zal binnen blijven en alleen gebruik maken van de leefruimtes waar alle kinderen binnen het zicht kunnen spelen. Er zal niet naar buiten worden gegaan op een niet afgesloten schoolterrein.

Wanneer er slechts 1 medewerker op de groep staat binnen de drie uursregeling zal er altijd een andere volwassene in het pand/kantoor aanwezig zijn.

9. Ieder kind een eigen mentor

Per 1 januari 2018 hebben alle kinderen van BSO Bolderburen een eigen mentor. Dit is het gevolg van de in werking treding van de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang, kortweg IKK. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van uw kind.

De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

Om de ontwikkeling van uw kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de ontwikkeling van het kind. De mentor is één van de pedagogisch medewerkers van de groep waarin uw kind is geplaatst. Als ouder/verzorger wordt u in het intakegesprek op de hoogte gebracht wie de mentor van uw kind is. U kunt ook teruglezen in de ouderapp van Kidsadmin wie de aangewezen mentor is van uw kind.

De pedagogisch medewerkers vertellen de kinderen wat het inhoudt om een mentor te hebben. Gedurende de opvang zullen in verschillende situaties de kinderen er op gewezen worden en gestimuleerd worden om contact te maken met de mentor. De mentor houdt de ouders mondeling op de hoogte hoe het gaat met hun kind op de BSO. De mentor vervult ook een rol met andere professionals. (met toestemming van u als ouders/verzorgers)

Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten wij, pedagogisch medewerkers, aan op de individuele behoeften van uw kind. Tevens kan er door overleg met u, ouders/verzorgers, worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van uw kind tegemoet kan worden gekomen.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, kortom kinderen waar wij zorg om hebben, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

Deze werkwijze is voor ons niet nieuw; wij volgen voortdurend de ontwikkeling van uw kind en bespreken ook met u onze bevindingen als ons iets opvalt. Bij BSO Bolderburen is een periodiek gesprek met de ouders geen verplichting, maar vinden gesprekken plaats als dat nodig of gewenst is. Als er eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling worden gesignaleerd moet er actie op worden ondernomen. Dit gebeurt door ouders/verzorgers uit te nodigen voor een gesprek en met hen de mogelijkheden te bekijken hoe verder te gaan. Binnen BSO Bolderburen beschikken wij over de deskundigheid van een kindercoach en speltherapeut. Ook verwijzen wij met regelmaat naar een kinder- en gezinstherapeut.

Voor onze locatie op de Immenkorf zijn Margit van Lankveld, Marie-jose van den Heuvel, Jonne de Laat en Shari Daal mentoren voor de kinderen.

II. De pedagogische uitgangspunten van BSO Bolderburen

1. Pedagogisch doel

Het pedagogische doel is dat kinderen zich in een veilige en vertrouwde omgeving ontwikkelen tot zelfstandige mensen die hun eigen mogelijkheden en beperkingen ontdekken, met respect voor zichzelf en anderen. Binnen Bolderburen worden situaties gecreëerd waarin kinderen zich prettig voelen, vakkundig begeleid worden, voor zichzelf op kunnen komen, sociale vaardigheden ontwikkelen en leren zelfstandig te zijn. De interactie tussen de pedagogisch medewerker en haar kinderen is beslissend voor het bereiken van de vijf pedagogische uitgangspunten.

2. De vijf pedagogische uitgangspunten

1. Pedagogisch doel

Het pedagogische doel is dat kinderen zich in een veilige en vertrouwde omgeving ontwikkelen tot zelfstandige mensen die hun eigen mogelijkheden en beperkingen ontdekken, met respect voor zichzelf en anderen, daarbij rekening houdend bij de ontwikkelingsfase waar het kind zich in bevindt. Binnen Bolderburen creëren wij situaties waarin kinderen zich prettig voelen, vakkundig begeleid worden, voor zichzelf op kunnen komen, sociale vaardigheden ontwikkelen en leren zelfstandig te zijn. De interactie tussen de pedagogisch medewerker en haar kinderen is beslissend voor het bereiken van de vier pedagogische uitgangspunten.

2. De vijf pedagogische uitgangspunten

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen
3. Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen
4. Socialisatie door overdracht van waarden en normen
5. Culturele opvoeding

Iedere pedagogisch medewerker moet bij BSO Bolderburen bereiken dat:

- a. Kinderen zich lichamelijk en emotioneel veilig voelen, omdat veiligheid een basisvoorwaarde is voor ontdekken en ontwikkelen.
- b. Kinderen zich persoonlijk ontwikkelen, omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor persoonlijke talenten.
- c. Kinderen zich sociaal ontwikkelen, omdat de situatie nieuwe kansen biedt voor sociale omgang.
- d. Kinderen normen en waarden meekrijgen die hen helpen op te groeien tot zelfstandige, actieve, aardige, sociaal voelende en democratische burgers.

Op deze vier uitgangspunten wordt hierna uitvoeriger ingegaan en ook hoe de pedagogisch medewerkers hier naar handelen.

1. Fysieke en emotionele veiligheid

Kinderen moeten zich fysiek en emotioneel veilig voelen bij BSO Bolderburen. Voor een optimale ontwikkeling van kinderen is dat veilige gevoel een van de voorwaarden. Een kind dat zich niet veilig voelt, trekt zich terug belangrijkste, durft niet te gaan ontdekken, gaat geen nieuwe contacten aan en kan dus niet profiteren van alle nieuwe kansen en uitdagingen die BSO Bolderburen biedt.

A. Fysieke veiligheid

BSO Bolderburen is verantwoordelijk voor de lichamelijke (fysieke) veiligheid van kinderen. Dat houdt in dat binnen- en buitenruimtes en speelmaterialen veilig en schoon zijn. Het betekent ook dat er voldoende en gezonde voeding en voldoende beweging wordt geboden. Er zijn regels en afspraken, gericht op hygiëne en op het voorkomen van onverantwoorde risico's. Onze pedagogisch medewerkers zien toe op de veiligheid; binnen en buiten, tijdens spelsituaties en in contact met elkaar. Zij weten hoe te handelen als een kind zich bezeert of ziek wordt.

B. Emotionele veiligheid

Het is belangrijk dat ieder kind zich thuis voelt bij BSO Bolderburen: zich op zijn gemak voelt bij de pedagogisch medewerkers en met de andere kinderen. Gewaardeerd en geaccepteerd om "zichzelf". In een emotionele veilige omgeving durft een kind zichzelf, andere mensen en nieuwe dingen te gaan ontdekken.

De pedagogisch medewerkers bij BSO Bolderburen kijken en luisteren goed naar kinderen. Zij kennen de ontwikkelingsfases van kinderen. Zij zien wat een kind leuk vindt, zij kunnen met een grapje een lastige of bedreigende situatie oplossen, steun geven aan een onzeker of twijfelend kind zodat het iets nieuws durft uit te proberen, voelen aan wat de stemming in de groep is.

Zij hebben oog voor gebeurtenissen die onveilig zijn voor een kind, zoals pesten en buitensluiten, of de spanning van een negatieve groepssfeer.

Zij zorgen voor een vrolijke en positieve groepssfeer, voorspelbaarheid in het dagritme en duidelijkheid over regels en afspraken. Ook kinderen bij wie de ontwikkeling niet vanzelf gaat, moeten zich bij BSO Bolderburen thuis voelen.

De pedagogisch medewerkers bouwen een band op met ouders en school mbt een pedagogische aanpak. Als ouders en school vertrouwen hebben in BSO Bolderburen, voelen kinderen zich er veilig.

2. Persoonlijke competentie

BSO Bolderburen bevordert de ontwikkeling van persoonlijke competentie. Het gaat dan zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen als om de ontwikkeling van hun talenten. Persoonlijkheidsontwikkeling gaat bijvoorbeeld over steeds meer zelfstandig kunnen zijn, zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen en frustratietolerantie (tegen een stootje kunnen).

Het betekent ook een eigen identiteit ontwikkelen en steeds beter weten wat je wilt en wat je wel en niet goed kunt. Talentontwikkeling kan op allerlei gebieden plaatsvinden: op intellectueel, lichamelijk en creatief terrein.

De ontwikkelingsmogelijkheden bij BSO Bolderburen passen binnen de context van vrijetijdsbesteding. Kinderen moeten vooral zelf hun keuze kunnen bepalen voor hoe en waarin zij zich willen ontwikkelen. Wie wil, mag in principe elke dag voetballen, knutselen, hutten bouwen of kletsen op de bank. Het is juist de vrijheid BSO Bolderburen die iets unieks bijdraagt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Kinderen leren bij ons: zelfstandig zijn, zelfvertrouwen, flexibiliteit, keuzes maken, problemen aanpakken, en je aanpassen aan omstandigheden.

BSO Bolderburen beschikt over een uitdagend aanbod van activiteiten en materialen. Elke dag voetballen, moet namelijk wel een echte keuze zijn en niet uit gebrek aan andere mogelijkheden. Een kind moet dankzij het aanbod de kans krijgen om zichzelf te ontdekken. En dat kunnen nieuwe en andere kwaliteiten zijn dan op school of thuis uit de verf komen.

Een goed aanbod van binnen- en buitenmateriaal biedt kinderen de kans om op al die gebieden te ontdekken.

De pedagogisch medewerkers bij BSO Bolderburen kijken goed naar kinderen en weten wat ze nodig hebben voor hun ontwikkeling en bieden dat ook aan. Zij hebben oog voor de interesses en behoeften van elk individueel kind en weten tegelijk het groepsproces en de activiteiten zo te organiseren dat iedereen aan bod komt. Zij kunnen op tal van gebieden een stimulans geven; dat kan gaan om een uitstapje maken, samen koken, samen iets maken voor een ziek kind.

Kinderen zijn vaak van nature gemotiveerd om nieuwe dingen te leren, maar komen verder wanneer de pedagogisch medewerker hen af en toe een zetje over de drempel geeft. Gelukkig beschikken de pedagogisch medewerkers van BSO Bolderburen over heel wat talenten om daar een rol in te spelen.

BSO Bolderburen beschikt over voldoende binnen- en buitenruimte waar verschillende activiteiten kunnen worden gedaan zonder dat kinderen elkaar erg storen. Er is een diversiteit aan speelmaterialen. Er is ruimte aan een breed scala aan activiteiten. Dat kunnen activiteiten zijn die kinderen op eigen initiatief ondernemen maar kinderen kunnen ook deelnemen aan georganiseerde programma's zoals free runnen, dansen, pleinsportief, koken ed. Door een verscheidenheid aan activiteiten kunnen kinderen zich ontwikkelen op gebieden waar hun interesses en talenten liggen.

3. Sociale competentie

Bij BSO Bolderburen kunnen kinderen hun sociale competenties ontwikkelen. Sociale competenties gaan over contacten met anderen in allerlei verschillende situaties: in een groep leeftijdsgenoten of op een feest bij met volwassenen, tijdens een georganiseerde activiteit of juist tijdens het vrij spel zonder toezicht. Kinderen maken daarin hun eigen keuzes; met wie wil ik spelen? Wat gaan we doen? Wat doe ik wanneer mijn vriendin iets anders wil doen dan ik? Hoe sluit ik me aan bij een groepje waar ik nog niet echt bij hoor? BSO Bolderburen biedt kinderen ook de mogelijkheid om met andere leeftijdsgroepen om te gaan. Ook voor omgaan met kinderen uit andere sociale of culturele achtergronden biedt BSO Bolderburen een prima leerschool.

Vaak regelen kinderen hun sociale relaties zelf heel goed. Ze leren al doende wat wel en niet werkt. Door ruzie te maken en deze weer zelf op te lossen, door hun neus te stoten als ze bazig of te verlegen zijn. Door plezier te beleven in het echt samen spelen. BSO Bolderburen kan vrijheid van handelen en onderhandelen bieden aan kinderen. Wij gaan er van uit dat kinderen hun sociale competentie het beste kunnen ontwikkelen in een groep waar voldoende potentiële vrienden of vriendinnetjes aanwezig zijn. Kinderen van hun leeftijd dus. Bovendien moet er tijd en ruimte zijn om op eigen initiatief met andere kinderen te spelen, ook zonder de aanwezigheid van een pedagogisch medewerker.

De pedagogisch medewerkers bij BSO Bolderburen hanteren een adequate begeleiding. Soms is het nodig dat zij nodig zijn om een spel uit te leggen, van de juiste regels te voorzien of om iets toe te voegen als verrijking van de spelmogelijkheden. Soms moeten zij ingrijpen wanneer een ruzie uit de hand loopt, als er sprake is van pestgedrag of als het een kind echt niet lukt om samen met anderen te spelen.

Bij BSO Bolderburen zijn pedagogisch medewerkers voor kinderen een rolmodel in de manier waarop zij zich in sociale situaties gedragen. Zij bieden steun, troosten en zijn een voorbeeld voor kinderen. De manier waarop zij contact maken met collega's en ouders wordt door kinderen nauwkeurig waargenomen.

4. Overdracht van normen en waarden

BSO Bolderburen werkt ook aan de socialisatie van kinderen. Kinderen moeten de kans krijgen om de waarden en normen te leren kennen van de samenleving waar zij deel van uitmaken. Ook cultuuroverdracht hoort tot dit pedagogisch doel: tradities, feesten, rituelen, religieuze uitingen, kledingcodes, gewoontes in de samenleving. BSO Bolderburen vormt een bredere samenleving dan het gezin. Kinderen krijgen bij ons extra kansen om kennis te maken met de diversiteit van deze samenleving. Dit geldt echter niet alleen voor kinderen maar ook voor onze pedagogisch medewerkers en ouders. Bij BSO Bolderburen leren alle deelnemers van en met elkaar.

De pedagogisch medewerkers bij BSO Bolderburen gaan met kinderen in gesprek om met elkaar waarden en normen te benoemen en afspraken te maken. Zij betrekken de kinderen bij het nadenken over het omgaan met computers, de inrichting van de ruimte en over het uitvoeren van activiteiten. Kinderen leren op deze manier na te denken voordat een besluit wordt genomen. Afspraken die eenmaal zijn gemaakt, kun je niet zomaar weer naast je neerleggen. Regels die je samen met de kinderen bedenkt gelden voor iedereen. De pedagogisch medewerkers bij BSO Bolderburen begeleiden kinderen in het omgaan met normen en waarden. Het gaat niet alleen om het maken van afspraken, maar ook om reflectie en discussie. Oftewel om de vraag: waarom is dat nou zo belangrijk? Onze pedagogisch medewerkers leven de regels consequent na en op de juiste manier.

Dus: niet schreeuwen in de groepsruimte, een kind laten uitpraten, niet opstaan als je met elkaar in gesprek bent.

Goede afstemming tussen ouders, leerkrachten, pedagogisch medewerkers en begeleiders van specifieke activiteiten over de omgangsregels heeft positieve effecten op de socialisatie van kinderen. Regels en afspraken die een kind steeds tegenkomt in verschillende situaties zal hij sneller en beter navolgen. Zeker als de volwassenen op al die plaatsen in grote lijnen hetzelfde gedrag naleven, is het leereffect voor een kind groot. Hij herkent de afspraken en weet wat er van hem verwacht wordt.

5. Culturele opvoeding

We doelen hier op het overdragen van normen en waarden. Een waarde is dat, wat de samenleving en wij als BSO belangrijk vinden, allereerst: respect als basishouding, vervolgens rechtvaardigheid, zorgvuldigheid en attent zijn. Daaruit komen normen voort, regels, afspraken en omgangsvormen.

Waarden die Bolderburen benadrukt: respect kunnen opbrengen en ruimte geven aan anderen. Elk kind is belangrijk en gericht op individuele ontplooiing maar het heeft niet altijd voorrang. Het houdt dus rekening met anderen en doet eens iets voor anderen, hulpvaardig, belangeloos en rechtvaardig. Het kind groet mensen, vraagt hoe het met ze gaat. Samen eten aan tafel en wachten tot iedereen klaar is. Niet meteen erop los slaan bij een conflict maar erover praten. Allemaal waarden die met samenleven te maken hebben. Opvoeden heeft veel te maken met waarden en normen. BSO Bolderburen beseft, dat het zeer belangrijk is, dat je als leiding die waarden en normen voorleeft en uitdraagt, dat je vertelt waar je zelf staat. Als de leiding de waarden en normen niet uitstraalt, krijgen kinderen een verkeerd beeld mee.

Welke waarden en normen een BSO moet bijbrengen, daarover kunnen tussen ouders en BSO meningsverschillen ontstaan. De praktijk leert, dat ouders er dikwijls een andere rangorde op na houden dan een BSO of een school. Ouders vinden bijvoorbeeld dat een kind moet leren om voor zichzelf op te komen. Pedagogisch medewerkers vinden het belangrijker dat kinderen leren om rekening te houden met anderen. Ouders vinden het belangrijk dat hun kind een eigen mening leert vormen. De leiding vinden het juist belangrijker dat kinderen oog hebben voor de mening van anderen. Ouders stellen het belang van hun kind steeds voorop, pedagogisch medewerkers het belang van de groep. Pedagogisch medewerker en ouders denken dus anders over de manier waarop waarden en normen worden gehanteerd bij het proces van opvoeden. Het is dan ook noodzakelijk, dat tussen BSO-leiding en ouders ruimte is om hierover met elkaar te communiceren.

III. De dagelijkse praktijk bij BSO Bolderburen

1. Algemene werkwijze

Zonder een expliciete werkwijze te omschrijven dient altijd voorop te staan dat kinderen het meest kostbare bezit van ouders zijn en dat de BSO-leiding dan ook met veel zorg met hen om zal gaan.

2. Bso voor jonger en ouder kind

Op locaties waar kinderen van 4 t/m 12 jaar opgevangen worden gelden de volgende waarden m.b.t. het onderlinge contact. Wij werken dan met een zogenaamd opendeuren beleid. Dit heeft de volgende voordelen:

- De kinderen krijgen de gelegenheid om buiten de basisgroep, eigen contacten en vriendschappen op te doen. Hierdoor wordt hun zelfvertrouwen gestimuleerd.
- De jongere kinderen kunnen samen met de oudere kinderen spelen. De jongere kinderen worden in hun spel gestimuleerd door de oudere kinderen. De oudere kinderen worden gestimuleerd in hun zorgzaamheid voor de jongere kinderen.
- Bij ziekte of afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerker zijn er toch nog vertrouwde pedagogisch medewerkers van de andere groep aanwezig.
- De pedagogisch medewerkers kennen de kinderen allemaal en kunnen hierdoor de ouders beter informeren over het verloop van de dag en eventuele bijzonderheden.
- Broertjes en zusjes hebben de mogelijkheid elkaar te ontmoeten.
- De groepen kunnen nauw samenwerken aan projecten en thema's.

Daarnaast heeft de vestiging Gestel ervoor gekozen een aparte ruimte in te richten voor de allerjongste kinderen met ontwikkelingsgericht materiaal voor deze doelgroep.

De leiding benadert jongere en oudere kinderen verschillend. Bij de jongere kinderen wordt meer hulp geboden op het gebied van lichamelijke verzorging en bij het oplossen van onderlinge ruzietjes. De leiding let er met name op dat ze zich op hun gemak voelen zowel sociaal als emotioneel. Bij de oudere kinderen wordt meer een luisterend oor geboden en worden zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel gestimuleerd.

3. Werkwijze voorschoolse opvang

Voorschoolse opvang

Bolderburen biedt tijdens schooldagen voorschoolse opvang aan vanaf 7.00 uur. Er is dan de mogelijkheid om te ontbijten en ruimte voor activiteiten zoals tekenen, puzzelen, (gezelschap)spelletjes, bouwhoek, poppenhoek etc..

Om 8.20 uur gaan de kinderen onder leiding van de pedagogisch medewerker naar de basisschool. De jongste kinderen worden overgedragen aan hun leerkracht.

4.   *Werkwijze naschoolse opvang*

Wanneer kinderen 's middags op de BSO komen, gaan zij met hun basisgroep gezamenlijk water drinken en een snack eten, daarna mogen zij vrij buiten spelen of deelnemen aan een geplande activiteit.

Om kwart over wassen de kinderen hun handen en gaan ze in hun basisgroep zitten voor het eten van fruit, waarna wederom vrij gespeeld mag worden tot ze door hun ouders opgehaald worden. Na kwart voor vijf mag gebruik gemaakt worden van computers en televisie. Ook worden er activiteiten aangeboden. Er is ook de mogelijkheid om onder begeleiding buiten te spelen

4.   *Wenbeleid*

Kinderen die starten op de naschoolse opvang laten we eerst wennen. Bij voorkeur een of twee weken, door drukte kan dit eerder zijn, voor de startdatum maakt het locatiehoofd en de pedagogisch coach kennis met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind en het kind in een intakegesprek. Dit gesprek vindt plaats op de locatie waar het kind naar de BSO/en of VSO zal gaan. Op deze manier kan het kind op een veilige en in een rustige ambiance kennis maken met de locatie. De BSO krijgt door het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) een eerste indruk van het kind. In dit gesprek zal een vragenlijst doorgenomen worden. Vervolgens nodigen we het kind uit om samen met de ouder(s)/verzorger(s) op een opvangdag de BSO te bezoeken. Het kind kan dan samen met de ouder(s)/verzorger(s) op een veilige manier kennis maken met de rest van de kinderen en rustig rondkijken. Het kind kan zo lang blijven als het wil.

Vervolgens zal het kind op de eerste dag door een vriendje of vriendinnetje wegwijs gemaakt worden op de BSO. Een van de pedagogisch medewerkers houdt hierbij een oogje in het zeil. Geeft het kind er de voorkeur aan door een pedagogisch medewerker wegwijs te worden gemaakt dan zal hier ruimte voor gemaakt worden. De eerste paar keren dat het kind de BSO bezoekt zal het extra begeleidt worden, indien daar behoefte aan is.

De kinderen die bij Fonkel op school zitten en naar groep 4 gaan. Maken miv dat schooljaar ook de overstap naar onze opvanglocatie bij de Wegwijzer. Om deze overgang soepel te laten verlopen mogen de kinderen voor de start van de zomervakantie samen met hun ouders langskomen op de Wegwijzer tijdens een van de kennismakingsavonden. Ze kunnen de locatie zien en kennis maken met de leiding. Tevens ontvangen ze een klein presentje.

5.   *Vakantie opvang*

Gedurende alle schoolvakanties ook de hele zomervakantie is de BSO in Den Dungen gesloten. Tijdens vakanties worden de kinderen opgevangen op de vestiging in kindcentrum Wegwijzer. Alleen tijdens de zomervakantie gaan alle kinderen van alle locaties naar onze locatie in Sint Michielsgestel, in kindcentrum De Ellips. Er worden uitstapjes en thema-gerichte activiteiten aangeboden, bijvoorbeeld: kampeerweek, circusweek, kunst- en kitschweek, tovenaarsweek, wildwestweek, dramaweer, techniekweek, waterweek.

6. Spelen

Buitenschoolse opvang vindt plaats in de vrije tijd van kinderen. Spelen naar eigen keus staat dan bovenaan, binnen en buiten. Tegelijk biedt de BSO toegang tot georganiseerde activiteiten. Buitenschoolse opvang moet zorgen voor een goed evenwicht tussen het vrije spel en georganiseerde activiteiten.

7. Regels

Op de buitenschoolse opvang gelden regels voor zowel kinderen en leiding als ouders. Kinderen leren van jongs af aan met regels omgaan en worden zelf betrokken bij het opstellen van die regels. Met ouders worden afspraken gemaakt bij het aanmeldingsgesprek. Er is een invulformulier waarin regels en afspraken die hun eigen kinderen aangaan, schriftelijk worden vastgelegd.

Bijvoorbeeld over het zelfstandig naar huis gaan vanaf de BSO of het bezoeken van sportverenigingen tijdens de BSO uren. De BSO hanteert vanuit de leiding een vast beleid, uitvoerig vastgelegd in de huisregels, om de sfeer en de leefbaarheid in de groep te bevorderen. Die regels hebben onder meer betrekking op hygiëne, sociale omgang en zelfredzaamheid. Alle ouders ontvangen bij aanmelding deze huisregels. Regels en gebruiken worden de kinderen spelenderwijs bijgebracht.

8. Toegang ontzeggen

Wanneer sprake is van voortdurend wangedrag, kan het BSO-bestuur de toegang tot de BSO ontzeggen. Voordat het zover is, heeft de leiding haar best gedaan om het gedrag van het kind te corrigeren in samenspraak met de ouders. Het gaat daarbij om hardnekkig onaangepast gedrag waaronder de sfeer voor iedereen ernstig te lijden heeft: pesten, buitensluiten van kinderen, zich niet houden aan de huisregels, diefstal, opzettelijk lichamelijk letsel toebrengen enzovoorts. In eerste instantie wordt het kind door de leiding gewaarschuwd en op zijn gedrag en de gevolgen daarvan gewezen. Als dat niet leidt tot verbetering volgt een ernstige waarschuwing; hoofdleidster en ouders bespreken met elkaar de situatie. Volgt weer geen verbetering, dan zal aan het BSO-bestuur over de kwestie worden gerapporteerd. Het bestuur zal overleggen met de ouders en kan daarna besluiten tot verwijdering van het kind. De procedure is vastgelegd in de Algemene Voorwaarden, die alle ouders bij aanmelding ter hand wordt gesteld.

De toegang tot de BSO mag ook ontzegt worden wanneer ouders meer dan twee maanden achterstand hebben met betalen. Dit staat ook beschreven in de Algemene voorwaarden.

9. Zorgkinderen

Hoewel BSO Bolderburen geen orthopedagogische instelling is, zijn kinderen met bepaalde gedragsproblemen welkom. De pedagogisch medewerkers zijn van vele markten thuis en beschikken over voldoende bagage om ook deze kinderen op te vangen. Ieder jaar volgen de pedagogisch medewerkers cursussen om zich verder te bekwamen in de begeleiding van kinderen en zorgkinderen. Het is daarbij van groot belang, dat de leiding niet alleen hoort van de problematiek van het kind, maar ook voldoende uitleg en advies krijgt van de experts die verantwoordelijk zijn voor de

diagnostiek. De leiding moet nu eenmaal van deze experts houvast ontvangen voor het handelen in de groep bij moeilijke situaties. Voor kinderen kan dat beter begrip en meer veiligheid opleveren. En de BSO kan zich zo beter voegen in het bestaande behandelplan. Uiteindelijk zijn het de ouders die erin toestemmen dat de informatie aan de BSO wordt doorgespeeld. Een protocol “Zorgkinderen” is in ontwikkeling.

10. Geheimhouding

Omdat de pedagogisch medewerkers kunnen beschikken over vertrouwelijke informatie, hebben zij de plicht tot geheimhouding. Alle kennis over de kinderen, de ouders en hun omstandigheden, waarvan zij weet hebben uit hoofde van hun functie, valt onder deze geheimhoudingsverplichting. Schending hiervan kan zelfs leiden tot ontslag op staande voet. Deze verplichting en sanctie zijn vastgelegd in elke arbeidsovereenkomst van deze BSO.

11. Vervoer

Bolderburen heeft een eigen bus. Deze bus kan door medewerkers gebruikt worden om uitstapjes te maken met kinderen. De uitwerking van deze uitstapjes staat uitgewerkt in ons protocol “uitstapjes”. Dit protocol is als bijlage bijgevoegd. Meer informatie over aansprakelijkheid leest u in het hoofdstuk: “Wettelijke aansprakelijkheid”

12. Afnemen van pakketten

Als u gebruik maakt van de opvang bij Bolderburen maakt u een keus uit een van de 3 pakketten:

- Pakket 1 – 51 weken
- Pakket 2 – 46 weken
- Pakket 3 – 41 weken

Voor meer informatie over de pakketten verwijzen wij u door naar [Pakketten | BSO Bolderburen](#)

13. Bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind

Bij BSO Bolderburen vinden we het erg belangrijk dat iedere medewerker in verbinding staat met het kind. Hierdoor heeft het team zicht op de ontwikkeling van het kind op allerlei gebieden. Als een kind opvallend gedrag vertoont zal de medewerker dit als eerste met zijn collega's bespreken. Dit gebeurt meestal in het wekelijkse teamoverleg gedaan. Als vast agenda punt komt het welbevinden van kinderen aan bod.

Als meerdere collega's de zorg herkennen of er rijzen vragen op over het kind dan zal altijd contact opgenomen met ouders.

Bolderburen heeft ook graag afstemming met school dus zal ook altijd gevraagd worden of we contact op mogen nemen met de leerkracht. (in het intakegesprek is

deze vraag ook altijd gesteld en tekenen de ouders voor akkoord) Met toestemming van ouders zal er contact met school opgenomen worden.

Als de zorg aanblijft zal door de mentor of het locatiehoofd aan ouders toestemming vragen om het kind in het ZAT (zorg advies team) te bespreken. Ouders mogen hier indien nodig bij aansluiten. Uit dit ZAT overleg komt een advies wat wij aan ouders doorspelen als zij niet bij het overleg aanwezig waren.

Wanneer een ouder zorg heeft over hun kind kunnen zij hiervoor altijd terecht bij onze kindercoach/pedagogisch coach. Indien nodig verwijzen wij ouders door naar de GGD, Bint of andere instanties.

14. Warme overdracht

Iedere keer als de ouder het kind op komt halen kan er met mentor van de groep gesproken worden over het verloop van de middag. Als de mentor niet meer aanwezig is zal er altijd een overdracht zijn geweest naar een collega van de groep zodat deze persoon de gewenste informatie over kan brengen. In Kidsadmin zal deze overdracht verwerkt worden.

Indien het gewicht van het gesprek dit verlangt kan er ten alle tijden een afspraak gemaakt worden om de opvang van het kind te bespreken. Soms worden deze gesprekken schriftelijk vastgelegd. Bij BSO Bolderburen vinden we de kwaliteit van dit oudergesprek erg belangrijk. De mentor zal daarom altijd ondersteund worden door de pedagogisch coach of het locatiehoofd.

IV. De inrichting van de ruimte

De omgeving waar de kinderen en pedagogisch medewerkers verblijven, bepaalt mede het gedrag van kinderen. Op veel onderdelen kan de inrichting van de ruimte helpen het kind geborgenheid te bieden of competentier en zelfstandiger te maken. Bij een bepaalde pedagogische aanpak hoort ook een omgeving die de aanpak mogelijk maakt. Zo oogt elke ruimte bij ontvangst van de kinderen ordelijk en opgeruimd. De geplande activiteiten zijn voorbereid en al het materiaal ligt klaar voor gebruik.

De leefruimtes zijn ingericht op ontspanning en gezelligheid.

In de basisgroepen is een verdeling tussen groepsmomenten en periodes die de kinderen individueel invullen. Er zijn activiteiten voor de hele groep en in kleine wisselende groepjes. Bij alle activiteiten wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van de wet Kinderopvang. Dit is al eerder besproken in dit beleidsplan: de vijf pedagogische uitgangspunten. Spelenderwijs zijn de kinderen bezig met het sociale leerproces in binnen- en buitenruimte.

1. Indeling ruimtes

BSO De Immenkorf heeft een aantal leefruimtes tot zijn beschikking:

Leefruimte 1: is de hal. Dit is een multifunctionele ruimte. Door de BSO ruimte af te bakenen met kasten en tafels hebben we een eigen plek voor de kinderen gecreëerd. De BSO is ingericht voor de onderbouw kinderen en ingericht voor deze doelgroep. Ze kunnen hier bouwen, verkleden, er is een winkel (bus), keukentje, zandtafel, knutselpullen, strijkkralen, stiften en potloden en spelletjes. Er is de mogelijkheid aan tafel te zitten of op de grond te spelen..

Leefruimte 2: De BSO deelt deze ruimtes met het klaslokaal van groep 1-2. We gebruiken de materialen van dit lokaal en zetten de schuifdeuren open tussen de leefruimtes. De deuren van de lokalen staan ook open zodat er contact is met leefruimte 1. Ze kunnen hier knutselen, kleuren, bouwen enz.

Leefruimte 3: is de hal aan de andere kant van de trap. Dit is een multifunctionele ruimte. Door de BSO is deze ruimte voor een groot deel ingericht. School heeft er ook spullen staan. De BSO is ingericht voor de kinderen van de groepen 3. Er staan tafels, banken en poefen, er is een bouwhoek, themahoek, zandtafel, puzzels, knutselpullen, auto's enz.

De kleuters komen niet naar de kant van groep 3 en andersom. De kleuters kunnen wel afwisselend in de hal of het klaslokaal spelen.

V. De leiding

Het gaat er vooral om, dat de leiding een goede sfeer creëert. De meest bepalende factoren zijn: aandacht, warmte en betrokkenheid waarbij ook een goede controle hoort. De ideale pedagogisch medewerker doet het werk met hart en ziel vanuit gevoel en verstand, heeft ook ogen op de rug en gebruikt humor. Het is iemand die vitaal is en met plezier en liefde zijn verantwoordelijkheid neemt. Verder moet het een ontspannen persoon zijn, tegen een stootje kunnen, niet snel in de put zitten, kunnen relativeren en iemand zijn met sociale vaardigheden. De pedagogisch medewerker zal scherp letten op de signalen van het kind en niet uitgaan van vooroordelen. Zij moet weten dat de ene keer strak leiding geven juist goed is, een andere keer zal zij het kind zijn gang laten gaan. Het kind wordt losgelaten en krijgt de vrijheid die het aankan, het mag experimenteren zonder dat de leiding angstig toekijkt. De aandacht gaat uit naar het positieve gedrag van het kind. De waardering van de leiding versterkt het zelfvertrouwen van het kind en draagt bij aan een succesvol vervolg.

Behalve deze waardering is het ook essentieel dat er eisen aan de kinderen gesteld worden. Een probleem ontstaat wanneer het kind zich niet houdt aan regels, normen, afspraken en eisen. Daarbij is van belang: bespreken en dingen uitleggen. Er over praten moet namelijk leiden tot afspraken waarbij duidelijk wordt, wat de consequenties zijn, als een van de partijen zich niet aan een afspraak houdt.

De volgende vaardigheden en regels typeren de goede pedagogisch medewerker:

1. Opleidingseisen

Minimaal SPW niveau 3

2. Een positieve grondhouding

Alles draait om respect. De pedagogisch medewerker geeft het goede voorbeeld en leert de jeugd respectvol met elkaar omgaan.

De kinderen moeten zich persoonlijk welkom voelen.

Zij spreekt een kind persoonlijk aan op zijn gedrag en zet het niet voor schut in de groep.

Zij gebruikt veel humor; dat haalt de scherpe kantjes van een situatie af.

Zij gaat ervan uit dat het kind zelf de deskundige is, die weet wat het nodig heeft.

3 Een goede organisatie

Zij zorgt dat de opvang vooraf goed georganiseerd is; dat alle spullen klaarliggen.

Zij zorgt voor een goede tijdverdeling, afgestemd op de behoeften van de kinderen.

De drie R's bewijzen goede diensten: Rust, Reinheid en Regelmaat.

4. Een goede relatie

Zij gebruikt veel humor, fantasie en relativeert.

Liefde is het beste wapen; zij strooit met complimenten.

Zij is zuinig met kritiek, als het moet: zacht en fluisterend.

Zij straft niet; zij corrigeert, legt uit wat aan het gedrag schort.

Zij geeft gelegenheid af te koelen; zij vraagt het kind wanneer het weer rustig kan terugkeren in de groep.

Zij stelt duidelijk grenzen en geeft precies aan wat ze verwacht van de kinderen.

Zij creëert een veilige sfeer waarin pesten nooit getolereerd en altijd aangepakt wordt.

5. Samenwerking team

Zij doet veel aan de teamgeest en werkt vanuit dezelfde visie en aanpak.

Belangrijk daarbij is het regelmatige teamoverleg.

Zij overlegt met ouders en stemt aanpak op die van hen af.

Zij stemt aanpak af op die van andere opvoeders van scholen en instellingen, maar steeds in samenspraak met de ouders.

6. Achterwacht regeling

Per 10/12 kinderen is één pedagogisch medewerker aanwezig. In de basisgroep met kinderen vanaf 7 jaar mag de verhouding één op 12 zijn of twee op 24. De pedagogisch medewerkers werken in de groepen op vaste dagen en tijden. Er zijn twee pedagogisch medewerkers in dienst van BSO Bolderburen die niet structureel ingezet worden maar dienen als achterwacht. Als een vaste pedagogisch medewerker uitvalt en er is geen collega beschikbaar, zal een van de twee achterwachten direct invallen en de werkzaamheden overnemen. Door deze

achterwacht regeling is het vervangen van een uitgevallen pedagogisch medewerker gegarandeerd. In enkele gevallen maken we gebruik van uitzendkrachten. We werken samen met twee uitzendbureaus te weten Zorgwerk en Stafford kids. De uitzendkrachten die bij ons werken zijn altijd gekoppeld in het persoonsregister van DUO.

VI. Wettelijke aansprakelijkheid bij BSO Bolderburen

1. Aansprakelijkheid voor kinderen onder de 14 jaar

Kinderen onder de 14 jaar zijn nooit aansprakelijk voor door hen gepleegde onrechtmatige daden, zoals vernieling. Ouders zijn altijd aansprakelijk ook al hebben ze hier geen schuld aan. Door middel van een WA-verzekering kunnen zij zich hier tegen verzekeren. BSO Bolderburen kan de ouders niet verplichten een dergelijke verzekering af te sluiten. Toch zal de BSO bij het aangaan van de opvangovereenkomst een WA-verzekering als voorwaarde stellen aan de ouders.

2. Aansprakelijkheid voor personeel

Pedagogisch medewerkers, maar ook vrijwilligers, stagiaires en daarnaast de werkgever zijn aansprakelijk als bij een ongeval met een kind te laat medische hulp wordt ingeschakeld. De BSO legt schriftelijk vast hoe het beleid en de regels zijn van de instelling. Het protocol voor de leiding is als volgt:

- Locatiehoofd inlichten (op Immenkorf is dat Annemijn van Grinsven);
- ouders inlichten;
- arts inschakelen.

3. Aansprakelijkheid voor de BSO-organisatie

BSO Bolderburen heeft een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor fouten die door de organisatie en haar personeel, vrijwilligers en stagiaires, worden gemaakt. Ook is er een ongevallenverzekering gesloten voor het geval dat een kind of iemand van de leiding tijdens de opvang of onderweg lichamelijk letsel oploopt. In de opvangovereenkomst is opgenomen dat de aansprakelijkheid van BSO Bolderburen wordt beperkt tot het bedrag van de verzekerde som. Schadeclaims die dit bedrag overschrijden worden zo vermeden.

4. Vervoer

Als BSO-kinderen per auto of BSO bus vervoerd worden, is de vervoerder aansprakelijk voor schade voor lichamelijk letsel of dood. Er is dan ook een verzekering afgesloten, die de werkelijk geleden schade dekt: de Schade Verzekering Inzittenden. Kinderen die met instemming van de BSO-leiding in een auto vervoerd worden, ook al is het een ouder die rijdt, zijn verzekerd onder de WA-verzekering van BSO Bolderburen. De schade aan de auto valt echter onder de autoverzekering van de eigenaar.

Kinderen zullen altijd in een gordel of een stoeltje vervoerd worden.

Bij uitstapjes moet de BSO zorgen voor voldoende toezicht. In principe geldt, dat op een groep van 20 kinderen twee pedagogisch medewerkers staan; bij bepaalde uitstapjes waar het overzicht moeilijker wordt, bijvoorbeeld een dierentuin, houdt de BSO vast aan één volwassene op zes kinderen.

5.   Weglopen

Loopt een kind van de BSO weg dan moeten maatregelen genomen worden die ouders ook zouden nemen. Voor deze situatie geldt het volgende protocol:

- locatieverantwoordelijke en ouders direct inlichten;
- het kind gaan zoeken binnen de mogelijkheden die er zijn;
- inschakelen van de politie;
- als ouders bekend zijn met het wegloupedrag van hun kind, dienen de ouders de BSO-leiding van dit gegeven op de hoogte te stellen.

VII. Bagage en vaardigheden van de leiding bij BSO Bolderburen

1. Competenties en basisvaardigheden

De leiding heeft grote invloed op de sfeer van de kinderopvang en op het gedrag van de kinderen. De meest bepalende competenties om succesvol het BSO-werk aan te kunnen zijn: aandacht, warmte, interesse en een goede controle. Een pedagogisch medewerker is iemand, die met hart en ziel en met gevoel en verstand haar werk doet. Zij is vitaal, kan zich op eigen kracht staande houden en neemt de verantwoordelijkheid voor veiligheid en welzijn van de jongens en meisjes geheel en al op zich. Kortom, het is iemand die zelf volwassen is en niet steeds de steun van een ander nodig heeft. De pedagogisch medewerker doet haar werk ontspannen, met plezier en met de nodige humor, ze kan tegen een stootje en is niet snel uit het veld geslagen. Ze weet, dat de ene keer strak leidinggeven goed is en dat het in een andere situatie juist goed is de kinderen aan te laten modderen. In ieder geval hanteert ze consequent net als de collega's duidelijk de regels en afspraken van BSO Bolderburen. De pedagogisch medewerker vult de vrije tijd van de kinderen in en organiseert activiteiten. Zij kan met jongens en meisjes werken, ze prikkelen tot spelen en andere bezigheden. Zij kan een gesprek met ze voeren, onderhandelen en afspraken maken over regels en gedrag.

2. Sollicitaties

BSO Bolderburen streeft ernaar om te werken met vast personeel, zodat de kinderen steeds bekende en vertrouwde gezichten zien. Tijdens de sollicitatieprocedure zal helder moeten worden, dat de werknemer geen volledige werkweek ambieert, omdat de uren die Bolderburen te vergeven heeft vaak beperkt zijn tot parttime uren. Het is daarom niet meer dan gebruikelijk dat medewerkers van Bolderburen elders ook nog een dienstbetrekking hebben. Bij het aannemen van personeel zullen aanwezige competenties de doorslag geven. Deze competenties kunnen op vele wijzen verworven zijn: door onderwijs en opleiding, maar ook door ervaring als ouder en opvoeder, door vrijwilligerswerk, culturele en sportactiviteiten, jeugdwerk enzovoorts. Bolderburen stelt de pedagogisch medewerkers in staat om hun deskundigheid te bevorderen door deelname aan gerichte trainingen en cursussen.

3. Zware verantwoordelijkheid

De directeur en leiding nemen een zware verantwoordelijkheid op zich bij kinderopvang. Ouders moeten het volste vertrouwen hebben, zodat ze hun kinderen met een gerust hart overdragen aan bekwame pedagogisch medewerkers, die de veiligheid van hun kinderen kunnen waarborgen. Er worden dan ook hoge eisen gesteld aan de pedagogisch medewerkers als het gaat om oplettendheid en controle. Zij moeten steeds weten waar de kinderen zijn, wat ze doen en met wie. Zij staan ook garant voor een veilige sfeer, waarin pesten en discriminatie nooit getolereerd worden en altijd worden aangepakt.

4. Erkend leerbedrijf

BSO Bolderburen is een erkend leerbedrijf. Dit betekent dat zij toestemming heeft pedagogisch medewerkers in opleiding (BIO) te begeleiden. Er zijn twee opleidingsvormen mogelijk: BOL (beroepsopleidende leerweg) en BBL (beroepsbegeleidende leerweg).

- BOL: een BOL student gaat gedurende de gehele opleiding een aantal dagen per week naar school en loopt tijdens de opleiding een aantal weken/maanden stage. Een BOL student wordt veelal boven formatief ingezet. Dit betekent dat de stagiair boven de sterkte werkzaam ('extra') is. Hij/zij kan onder begeleiding verzorgende taken, sport en spelactiviteiten en huishoudelijke activiteiten uitvoeren. Hij/zij wordt door BSO Bolderburen begeleid en gecoacht.

Medewerkers in opleiding die een BOL-traject volgen, staan boventallig op de groep, dus naast gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Incidenteel (uitsluitend in geval van ziekte van vaste medewerkers of vakantie van de student/ stagiaire) of tijdens het afleggen van de proeve van bekwaamheid als onderdeel van de opleiding kan de stagiair als volwaardig pedagogisch medewerker worden ingezet. Inzet tijdens ziekte van de vaste medewerker of tijdens vakantie van de student/ stagiaire kan alleen op de eigen stage locatie. Tijdens deze inzet staan pedagogisch medewerkers in opleiding nooit alleen op de groep. De BOL-er kan niet in het eerste leerjaar worden ingezet (hier worden geen uitzonderingen op gemaakt). Zij houden zich voornamelijk bezig met het uitvoeren van huishoudelijke taken, spelletjes met kinderen spelen, begeleiding van buitenspelen en maar altijd onder het wakend oog van een pedagogisch medewerker. Stagiaires die de opleiding SPW2 volgen kunnen staan altijd boventallig op de groep en worden in al hun werkzaamheden altijd begeleid door een pedagogisch medewerker.

- BBL: een student van de BBL-opleiding hebben bij ons een werk-leerovereenkomst, zij zijn pedagogisch medewerker in opleiding (BIO) en gaan daarnaast één keer in de week naar school. Zij hebben een arbeidsovereenkomst voor de duur van de opleiding. In het eerste leerjaar van de opleiding kan er sprake zijn van een oplopende formatieve inzet tot 100%, waarbij 100% na het eerste half jaar kan worden bereikt en geen formatieve inzet tijdens de proeftijd plaatsvindt. De pedagogisch coach en de BPV-er stellen de mate waarin iemand zelfstandig als pedagogisch medewerker op de groep kan werken vast. Het tweede en mogelijk derde jaar is elke BBL-er 100% inzetbaar. Dit staat beschreven in het CAO Branche Kinderopvang Nederland (BKN).

De BIO ontvangt dezelfde mailing en informatie als de gediplomeerde pedagogisch medewerkers van Bolderburen.

Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch medewerkers op een kindcentrum. Bijvoorbeeld, als volgens de beroepskracht-kindratio in het kindcentrum minimaal 6 beroepskrachten moeten worden ingezet, dan mogen maximaal 2 hiervan beroepskrachten-in-opleiding en/of stagiaires zijn die formatief worden ingezet. Op deze regel is nu een uitzondering tot 1 juli 2024. Tot deze datum mag nl 50 procent van de personeelsbezetting op een kindcentrum met BIO's worden ingezet. Deze maatregel gold in eerste instantie tot

1 juli 2022, maar de Minister van SZW besloot deze maatregel met twee jaar te verlengen. De verruiming geldt alleen voor beroepskrachten in opleiding.

Bij BSO Bolderburen hanteren wij de regel dat stagiaires begeleid worden door een pedagogisch medewerker van de groep waarop de stagiaire stage loopt. De begeleiding richt zich op directe aanwijzingen en evaluatie van de beroepshouding en uitvoerende werkzaamheden van de stagiaire. De pedagogisch medewerker dient zoveel mogelijk met de stagiaire samen te werken. De pedagogisch medewerker is verantwoordelijk voor de begeleiding op de werkvloer als medewerker/collega. De pedagogisch medewerker wordt begeleidt door de pedagogisch coach en de BPV-er. De directeur is verantwoordelijk voor het proces.

5. Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Vanaf 1 juli 2024 mogen in de bso ook andersgekwalficeerde beroepskrachten worden ingezet binnen de formatie. De formatieve inzet van deze andersgekwalficeerde beroepskrachten biedt volop kansen om het programma van de buitenschoolse opvang te verrijken. Kinderen kunnen zo in aanraking komen met nieuwe activiteiten en vaardigheden, wat hun ontwikkeling ten goede komt.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Muzikale workshops onder leiding van een professionele muzikant
- Sportclinics gegeven door een ervaren atleet
- Creatieve sessies met een getalenteerde kunstenaar

Deze medewerkers moeten wel altijd samen met een gekwalficeerde beroepskracht op de groep staan. En andersgekwalficeerde beroepskrachten moeten een pedagogische module voltooien voordat ze aan de slag mogen in de bso. Deze module zorgt ervoor dat ze over de juiste pedagogische vaardigheden beschikken. Het ministerie van SZW heeft de uitwerking van deze pedagogische module gedelegeerd aan cao-partijen. Hiervoor wordt in de Regeling Wet kinderopvang verwezen naar de laatst aangevragen Cao Kinderopvang.

Goedgekeurde pedagogische modules

Pedagogische modules die kwalificeren voor andersgekwalficeerde beroepskracht in de bso zijn:

- alle branche-erkende opleidingen en trainingen 'pedagogiek 0-13 jaar'
- alle branche-erkende opleidingen en trainingen 'coaching en pedagogiek 0-13 jaar'
- het mbo-keuzedeel 'bso 4 tot 8 jaar'
- het mbo-keuzedeel 'bso 8 tot 12 jaar'
- het mbo-certificaat C0123 'Ontwikkelen en spelen stimuleren in de kinderopvang'
- het mbo-certificaat C0125 'Pedagogisch klimaat in de kinderopvang'

De volledige lijst met goedgekeurde pedagogische modules is gepubliceerd op www.kinderopvang.werkt.nl. Deze lijst kan niet meer groeien.

Cao-partijen kunnen besluiten een scholing van de lijst af te halen. Dat kan als de aanbieder van een scholing zich niet goed houdt aan de voorwaarden voor een

branche-erkende scholing. Voor de andersgekwalificeerde beroepskracht bso die zo'n scholing heeft gedaan, heeft dat geen gevolgen.

Het certificaat van de scholing blijft geldig.

Toekomstige ontwikkelingen

Cao-partijen werken aan criteria voor een specifieke pedagogische module die goed aansluit bij deze doelgroep. De ontwikkeling hiervan neemt nog wat tijd in beslag. Tot die tijd geldt bovenstaand overzicht.

Momenteel maken we bij Bolderburen geen gebruik van andersgekwalificeerden.

6. Samenwerking met Bint

BSO Bolderburen heeft jaren geleden een convenant afgesloten met Bint. Bint is een gemeentelijke instelling die buitenschoolse activiteiten aanbiedt aan kinderen uit de Gemeente Sint Michielsgestel en zich inzet voor de belangen van ouderen.

De samenwerking met Bint houdt in dat zij op onze locaties één uur in de week Plein Sportief geven. Vaak gaat het om twee buurtsportcoaches per locatie.

Pleinsportief is een naam voor sport activiteiten buiten op het schoolplein voor kinderen van de BSO en voor kinderen van buitenaf. Bij aanvang van de BSO start een van de buurtsportcoaches (een derde jaars student) mee op met de basisgroep.

Daarna gaat deze buurtsportcoach met de kinderen die mee willen doen met Plein Sportief naar buiten en begeleidt deze groep kinderen samen met een andere buurtsportcoach en een pedagogisch medewerker de kinderen bij de activiteiten. Deze coaches zijn allemaal gekoppeld in het persoonsregister van DUO. De derde jaars coach blijft na de buiten activiteiten nog tot half vijf/ vijf uur op de BSO. En helpt bij het begeleiden van de kinderen. De stagebegeleider van Bint is regelmatig aanwezig om de stagiaires te begeleiden. Ook de stagebegeleider is gekoppeld in het persoonsregister.

Wij zien de samenwerking met Bint als een maatschappelijk belang en kunnen hierdoor extra activiteiten aanbieden aan onze kinderen.

VIII. De oudercommissie

Bolderburen is verplicht een oudercommissie in te stellen. De leden worden gekozen uit en door degenen wier kinderen worden opgevangen. De oudercommissie bepaalt haar eigen werkwijze.

Het bestuur van de stichting stelt een reglement vast met onder andere regels over:

- het aantal leden van de commissie;
- de wijze waarop de leden worden gekozen;
- de zittingsduur;
- de oudercommissie beslist bij meerderheid van stemmen.

De oudercommissie krijgt recht op advies:

- over de kwaliteit van de kinderopvang;
- aantal kinderen per leidster;

- groepsmaat;
- kwaliteit groepsleiders;
- over de kwaliteit van de locatie;
- over openingstijden;
- over voedingsaangelegenheden;
- over het pedagogisch beleid;
- over veiligheid, gezondheid en hygiëne;
- uitvoering risico-inventarisatie;
- over spel en ontspanning, over ontwikkelingsactiviteiten;
- over klachtenregeling;
- aanwijzen van leden klachtencommissie;
- over wijziging prijs kinderopvang;
- over informatieverstrekking van het beleid van de stichting aan de ouders.

De oudercommissie is bevoegd de directeur ook ongevraagd te adviseren over genoemde onderwerpen. Het bestuur verstrekt de oudercommissie tijdig en desgevraagd schriftelijk alle informatie die deze voor de vervulling van haar taak nodig heeft. De directeur mag alleen afwijken van het advies van de oudercommissie, als zij schriftelijk beargumenteert dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet.

Noodoplossing

Uit de praktijk blijkt dat het lastig is om leden voor de commissie te vinden. Daarom meldt Bolderburen in elk intakegesprek dat er vacatures zijn en maken we kenbaar via onze informatieborden en in mails dat we op zoek zijn naar leden. Zolang er weinig leden zijn maakt Bolderburen gebruik van een aantal ouders die toegezegd hebben geen lid te willen zijn van de oudercommissie maar wel bereidt zijn mee te denken en advies te willen geven aan de directie als daarom gevraagd wordt. Dit gebeurt middels mail contact.

Dit pedagogisch beleidsplan is de weergave van 24 jaren opvangpraktijk bij BSO Bolderburen in Sint-Michielsgestel. Bij het uitwerken van de teksten zijn talloze publicaties, kranten en tijdschriften van dienst geweest. Een tweetal daarvan noemen we met name: het vakblad "Management Kinderopvang", uitgegeven door Elsevier en het werk van Trix van Lieshout "Pedagogische adviezen voor speciale kinderen", Houten 2002.

Laatste herziening dateert van juli 2010, waarbij de volgende boeken inspiratie geboden hebben: .Schreuder, Valkestijn, Mewissen: School met de vijf O's, Utrecht 2008.

Anja Hol e.a.: En al was mijn moeder thuis, Amsterdam 2009.

Juni 2025, Sint Michielsgestel
Nathalie Boonstra, directeur BSO Bolderburen

BIJLAGEN

Uitjesprotocol (Activiteiten bij derden)

Binnen BSO Bolderburen vinden er met enige regelmaat uitstapjes plaats. Het gaat hier om groepsactiviteiten. Om de uitstapjes zo veilig mogelijk te laten verlopen en eenduidigheid over de afspraken omtrent uitstapjes te realiseren is dit protocol ontwikkeld.

1. Doel

Het bewerkstelligen van het verantwoord organiseren en uitvoeren van een uitstapje binnen BSO Bolderburen en het vastleggen van afspraken daaromtrent.

2. Geldigheidsbereik

Deze werkinstructie is van toepassing voor iedereen werkzaam bij BSO Bolderburen.

3. Doelstelling

Het Uitstapjes protocol is opgesteld om ondersteuning te bieden aan pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn bij het BSO Bolderburen en verantwoordelijkheid dragen voor de kinderen tijdens een uitstapje.

4. Voorbereiding

Werkwijze: Er wordt een onderscheid gemaakt tussen kleine en grote uitstapjes en uitstapjes met grote groepen maar bij alle uitstapjes dragen kinderen een blauw BSO hesje.

- *Kleine uitstapjes:* lopend naar een nabijgelegen speelplaats, naar de natuurspeeltuin, de bakker of de kinderboerderij in de directe omgeving van het kindercentrum.
- *Grote uitstapjes:* met hulp van ouders, met het openbaar vervoer of in een bus of auto.
- *Grote groepen:* bij groepen die bestaan uit meer dan 30 kinderen is het belangrijk dat zowel de pedagogisch medewerkers als de kinderen weten wie specifiek verantwoordelijk is voor welke kinderen, zodat de kinderen weten welke (veilige, betrouwbare, bekende) pedagogisch medewerker hun directe aanspreekpunt is.

In de 'werkinstructie uitstapjes' staat beschreven hoe wij deze uitstapjes voorbereiden en welke veiligheidsmaatregelen wij nemen.

Werkinstructie Kleine Uitstapjes:

- Geef het goede voorbeeld bij uitstapjes buiten de deur met betrekking tot verkeersregels en veiligheid.

- De meeste ouders hebben toestemming gegeven voor kleine uitstapjes op het intakeformulier. Sommige ouders willen echter specifiek op de hoogte worden gesteld van kleine uitstapjes. Wij vragen deze ouders dan ook altijd mondeling om hun toestemming.
- Het volgende wordt altijd meegenomen tijdens een kleine uitstapje: Mobiele telefoon, de telefoon met contactgegevens van alle ouders, lijst kinderen, EHBO pakket, flesje water en reservekleding voor de kinderen. Voor de kinderen die nog niet zindelijk zijn worden luiers en vochtige doekjes meegenomen.
- Bij vertrek wordt er altijd overlegd met eventuele andere groepen; is het BKR in orde, is de achterwacht voldoende, is er voldoende toezicht in verband met het vier-ogen principe? Er wordt doorgegeven welke collega's en welke kinderen mee zijn, en op welk telefoonnummer de collega die vertrekt bereikbaar is.

Werkinstructie Grote Uitstapjes en Uitstapjes met grote groepen:

- Bij het plannen van grote uitstapjes wordt zorgvuldig overwogen of de bestemming geschikt is voor een BSO-groep. Eventueel wordt van tevoren overleg gepleegd met de locatie over mogelijkheden op de locatie en verwachte drukte.
- Grote uitstapjes worden van tevoren gemeld aan de ouders.
- Het volgende wordt altijd meegenomen op een groot uitstapje: Mobiele telefoon, de opstaptas (deze bevat de ingevulde presentielijst(en), evt contactgegevens van alle ouders, EHBO pakket, flesje water en reservekleding voor de kinderen). Voor de kinderen die nog niet zindelijk zijn worden luiers en vochtige doekjes meegenomen.
- Bij BSO-kinderen; alle kinderen en de medewerkers dragen een blauw BSO hesje. De kinderen van 4-7 jaar lopen twee-aan-twee, hand-in-hand. De oudere kinderen (8-12 jaar) zijn zelfstandiger en hoeven niet hand in hand te lopen. Eén pedagogisch medewerker loopt voorop en één pedagogisch medewerker of stagiaire achteraan de groep.
- De bestemming en het vervoer naar de bestemming toe worden zorgvuldig gepland en er wordt aan alle veiligheidsvoorwaarden zoals omschreven in de Wegenverkeerswet voldaan; kinderen worden bijvoorbeeld vervoerd in een voor de leeftijd geschikte autostoel of fietsstoel, en de vervoerende pedagogisch medewerker is in bezit van een geldig rijbewijs en verzekering.
- Er gaan voldoende begeleidende pedagogisch medewerkers/stagiaires mee, eventueel aangevuld met helpende ouders. Het BKR is wettelijk hetzelfde als bij opvang op de kinderopvanglocatie, maar in de praktijk blijkt dat grote uitstapjes vragen om een grotere inzet van medewerkers, zodat de veiligheid van de kinderen gewaarborgd is.
- Bij aankomst wordt er met de kinderen en hun begeleiding altijd direct een verzamelplek aangewezen waar alle kinderen en begeleiders zich verzamelen in geval van pauzes, ongelukken/calamiteiten of een vermist kind.
- Indien er tijdens de uitstapje wordt gegeten of gedronken worden eerst zorgvuldig de handen gewassen. (Met name aandachtspunt op kinderboerderijen, dierentuinen, pretparken etc.)

- Bij bezoek aan dieren: de pedagogisch medewerkers houden toezicht op de kinderen bij aanwezigheid van dieren. Wanneer er dieren worden gevoerd let de pedagogisch medewerker extra goed op en is extra voorzichtig.
- Na aanraking met dieren worden de handen gewassen.
- Er wordt een zeepflacon en diverse handdoeken en vochtige doekjes meegenomen, zodat deze hygiënische voorzorgsmaatregel te allen tijde uitgevoerd kan worden.
- Bij activiteiten, naar bijvoorbeeld een pretpark, met meer dan 30 kinderen krijgt ieder kind een eigen pedagogisch medewerker toegewezen. Iedere pedagogisch medewerker heeft die dag maximaal 10 kinderen onder zijn / haar hoede. Welk kind bij welke mentor hoort wordt voor vertrek bij de kinderen aangegeven.
- Bij iedere pauze wordt de presentielijst gecontroleerd, in ieder geval ieder uur.
- Bij grotere ongelukken of calamiteiten zie Protocol en werkinstructie Ongevallen en Calamiteiten.
- Bij warm en of extreem zonnig weer treedt het Protocol Zonbescherming.
- Bij een vermist kind treedt het Protocol Vermissing in werking.
- Bij terugkomst op het kindercentrum worden de handen van alle kinderen goed gewassen.

Vervoer van school naar opvang:

Lopend vervoer: Kinderen gaan alleen zelfstandig lopend van school naar de opvanglocatie na overleg met- en schriftelijke toestemming van ouders. Kinderen die in groepsverband van school naar de opvanglocatie lopen, worden hierin begeleidt door een of meerdere pedagogisch medewerksters. Het aantal leidsters hangt af van het aantal kinderen. Kinderen en medewerkers dragen hierbij felgekleurde hesjes.

Vervoer per auto / bus: Bij het vervoer van kinderen door pedagogisch medewerkster met hun eigen auto of de BSO bus, gelden de volgende afspraken:

- De eigenaar van de auto is verzekerd en heeft een inzittenden verzekering afgesloten.
- Pedagogisch medewerkster heeft een geldig rijbewijs en heeft tenminste 1 jaar rij ervaring.
- Kinderen dragen altijd een gordel.
- Kinderen onder de 1.35 dienen te worden vervoerd op een stoelverhoger. Voor kinderen boven de 3 jaar en onder de 1.35m is het gebruik van autogordel met een (goedgekeurde) zitverhoger op de achterbank verplicht.
- Kinderen boven de 1.35 cm mogen voorin zonder stoeltje met gordel, maar alleen als er achterin de auto geen plaats meer is. Vanaf de leeftijd 6 jaar en boven de 1.35m mag een kind voorin zitten, mits het veilig gebruik van de gordel, ook rekening houdend met de airbag, en er achter in de auto geen plaats meer is.
- Vanaf de leeftijd van 9 jaar mag een kind voorin zitten, als het tenminste 1.50m lang is, zodat een veilig gebruik van de gordel, ook rekening houdend met de airbag, gegarandeerd is.

- We vervoeren geen kinderen in voertuigen waar achter in geen gordels aanwezig zijn. Bij het gebruik van de gordels dient er op gelet te worden dat de gordel niet achter de ruggen van de kinderen langs gaan, maar voorlangs over de borstkas.

5.   *Verantwoordelijkheden*

Alle begeleiders zijn verantwoordelijk voor de kinderen die zij die dag begeleiden of vervoeren. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de pedagogisch medewerkers. De begeleiders met een auto zijn verantwoordelijk voor een toereikende inzittende verzekering. Zonder toestemming van ouders gaan kinderen niet mee met een uitje, pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het controleren van de toestemming.

6.   *Algemene opmerkingen*

Alle kinderen van BSO Bolderburen zijn WA verzekerd. Deze WA- verzekering is alleen van

toepassing voor zaken waarvoor BSO Bolderburen aansprakelijk is en dekt geen schade veroorzaakt door de kinderen. Wij raden de ouders aan een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten! Daarnaast dienen de vervoerders een inzittende verzekering te hebben.

Vervoersprotocol

In dit protocol zal worden beschreven hoe wij omgaan met het vervoer en welke afspraken er gelden omtrent het vervoeren van kinderen binnen de BSO

1. Doel

Het bewerkstelligen van het verantwoord en doelmatig vervoer van kinderen binnen de BSO en het vastleggen van afspraken daaromtrent.

2. Geldigheidsbereik

Deze werkinstructie is van toepassing voor iedereen werkzaam bij de BSO.

3. Doelstelling

Het vervoersprotocol is opgesteld om ondersteuning te bieden aan pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn bij de BSO en verantwoordelijkheid dragen bij het vervoer van de kinderen.

4. Veiligheid en wijze van vervoer

De pedagogisch medewerker die een auto bestuurt met daarin kinderen van de BSO is in het bezit van een geldig Nederlands rijbewijs B. De ped. medewerker houdt zich aan de regels zoals gesteld in de Verkeerswetgeving:

- Kinderen van ten minste 1.35 m mogen zowel voorin als achter in de auto plaatsnemen, waarbij ze de autogordel verplicht moeten gebruiken.
- Kinderen die korter zijn dan 1.35 m moeten zowel voorin als achterin de auto gebruik maken van een goedgekeurd passend kinderbeveiligingssysteem (zitje, stoelverhoger etc.)

Kinderen worden lopend opgehaald van school. Tijdens het vervoer houdt de leidster de veiligheid van de kinderen in het oog. De kinderen die lopen doen dit onder begeleiding van de leid(st)er, zij lopen 2 aan 2 en hen wordt geleerd te wachten bij elke oversteekplaats en te luisteren naar de aanwijzingen van de leiding.

5. Lopen in een groep

- Als kinderen in een groep ergens naartoe gaan (buiten het terrein) houdt de pedagogisch medewerker de kinderen altijd in het vizier. De medewerker is verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen.
- Een medewerker loopt met maximaal 10 kinderen. Als er meer kinderen zijn of het gaat alleen om kleuters dan komt er een medewerker bij.
- De kinderen mogen niet buiten het gezichtsveld van de medewerker komen.
- De kinderen moet geleerd worden bij elke oversteek te stoppen. Ze steken pas over met toestemming van de medewerker.
- De medewerker loopt altijd als laatste als je alleen bent. Wanneer je met tweeën bent loopt er een voor en een achteraan.

- Zorg dat de kinderen twee aan twee lopen
- Zorg dat er geen gat in de rij ontstaat. Als dit wel gebeurt dan de kinderen laten aansluiten.
- De kinderen mogen tijdens het wandelen niet stoeien, elkaar duwen enz.
- De kinderen moeten op de stoep blijven lopen
- Spreek voordat je gaat lopen duidelijk met de kinderen af wat de afspraken zijn
- De kinderen dragen altijd een blauw Bolderburen hesje.

Medisch handelen

1. Voorbehouden handelingen

De wet heeft een belangrijk onderscheid gemaakt in het medisch handelen; de voorbehouden handelingen en de niet voorbehouden handelingen. Een pedagogisch medewerker mag geen voorbehouden handelingen uitvoeren. Dit mag uitsluitend alleen door bevoegd zorgpersoneel. Denk hierbij aan handelingen zoals het toedienen van een injectie of het aanleggen van een infuus. In de wet BIG (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) staat beschreven wie deze voorbehouden handelingen uit mag voeren.

1.1 In opdracht van arts

- Een voorbehouden handeling mag wel door een pedagogisch medewerker worden uitgevoerd als een bevoegde arts een opdracht geeft om een voorbehouden handeling te verrichten. De wet verbindt aan deze uitzondering wel belangrijke voorwaarden.
- Beroepskracht moet een training of een duidelijke instructie hebben gehad om de handeling uit te voeren en zichzelf bekwaam voelen om de handeling uit te voeren. Daarnaast moeten ouders nadrukkelijk akkoord zijn met het uitvoeren van de handeling.
- Kinderopvangorganisatie kan nooit gedwongen worden een voorbehouden handeling uit te voeren. Er moet door organisatie en pedagogisch medewerkers goed overwogen worden om de verantwoordelijk aan te willen gaan om een voorbehouden handeling uit te voeren.

1.2 Bekwaamheidsverklaring

- Wanneer een arts opdracht geeft tot het uitvoeren van een voorbehouden handeling, moet er een door arts, ouders en beroepskracht ondertekende bekwaamheidsverklaring worden opgesteld.

1.3 Aansprakelijkheid

- Bij een opdracht tot een voorbehouden handeling kan de aansprakelijkheid worden uitgesloten. Wel moet altijd zijn voldaan aan de voorwaarden uit de wet BIG.

1.4 Noodgeval

- Tijdens een noodgeval mag iedereen ingrijpen en gelden alle bovenstaande voorwaarden niet. Bijvoorbeeld een epi-pen zetten tijdens een levensbedreigende allergische reactie.

2. Niet-voorbehouden handelingen

Er gelden geen speciale verplichte regels of voorwaarden bij niet-voorbehouden handelingen. Iedereen mag deze dus uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn het opmeten van temperatuur of het toedienen van paracetamol.

2.1 Toedienen van medicijnen

- Het toedienen van zelfzorgmedicijnen gebeurt altijd in overleg met ouders. Een uitzondering is het meten van de temperatuur.
- Voor het toedienen van medicijnen op recept dienen aparte afspraken gemaakt te worden. Ook dient te worden vastgelegd dat de betreffende beroepskracht instructies hebben gekregen van ouders of arts.

3. Medische kwestie in de praktijk

Pedagogisch medewerkers mogen niet zelf beslissen of zij een kind paracetamol toedienen, wanneer er sprake is van verhoging, zonder voorafgaande toestemming van ouders. Ouders dienen hier expliciet toestemming voor te geven dmv het invullen van een toestemmingsformulier of mondeling in een specifieke situatie.